

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O RADU BIBLIOTEKE GRADA BEOGRADA

za 1964. godinu

1 371.333 periodičnih publikacija.

Vredna je napomena spomenuti da je interesovanje čitalačkih članova za našu biblioteku bilo veće nego u prošlim godinama. Dok su ranije većina čitalaca bili mladi ljudi, sada je interesovanje veće među starijom publikom. Knjige su i starije i novije - klasike, savremene i suvremene.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O RADU BIBLIOTEKE GRADA BEOGRADA U 1964. GODINI

Svojom širokom i svestranom delatnošću koju je razvila naročito u poslednjih nekoliko godina i svojim radom na umutrašnjoj organizaciji poslova i poslovanja, Biblioteka grada Beograda je stekla u javnosti veliku reputaciju i stala u red sa drugim velikim i značajnim kulturnim ustanovama Beograda.

Sve veće interesovanje javnosti za rezultate koje je Biblioteka postigla u svome radu, za njena iskustva i za njena dostignuća potvrđuju sve brojnije posete pojedinih istaknutih javnih radnika, raznih delegacija i grupa bibliotekara ne samo iz naše zemlje nego i iz inostranstva.

Široka i svestrana delatnost Biblioteke grada Beograda ogleda se, s jedne strane, u neprekidnom kontaktu koji je imala sa svojim članovima i u brojnim uslugama koje im je pružila i, s druge strane, u tesnoj saradnji sa nizom ustanova i društvenih organizacija i u pružanju pomoći pojedinim prosvetnim i kulturnim ustanovama u Beogradu i umutrašnjosti. *U ovom je od posebne važnosti pružanje pomoći pojed. brać. i sestr. u Beogradu i van njega.*
I Rad sa publikom i postignuti rezultati

Izvršujući svoje osnovne zadatke, Biblioteka grada Beograda je na umutrašnjem planu postigla i ove godine vidne i značajne rezultate.

Biblioteka uslužuje svoje članove na pet mesta, od toga na dva mesta decu.

884.611
Ukupan broj usluga koje je Biblioteka pružila svojim članovima iznosi 1,147.400, prema ~~650.481~~ koliko je bilo u 1963. godini. Uslugom su smatrane sve operacije koje službenici obavljaju u kontaktu sa čitaocima, na primer izdavanje i razduživanje knjiga, produživanje zaduženja, naplata kazni i trostruke vrednosti knjige, izdavanje potvrda, upis, zamena karata, informacije i dr. Ovde su uračunate isto tako i sve operacije koje službenik obavlja i u slučaju da čitalac nije mogao biti uslužen knjigom, jer su svi poslovi obavljeni pre nego što je konstatovano da je knjiga već izdata.

Međutim, osim svakodnevnog usluživanja čitalaca knjigom, Biblioteka grada Beograda je u toku 1964. godine pružila i velik broj usluga raznim društvenim i kulturnim institucijama, kao što su Pedagoški zavod, Savez društava za staranje o deci, Dečja emisija Radio Beograda itd., pozajmljujući im često na duže vreme velik broj knjiga i, naročito, dečje štampe.

Tokom ove godine naši članovi su koristili 229.137 knjiga

i 351.535 periodičnih publikacija.

Vredna je napomene opaska da je interesovanje odraslih čitalaca znatno poraslo za odabraniju literaturu. Dok su ranije veoma mnogo bili traženi kriminalni romani, sada je interesovanje za ovu vrstu literature sve manje. Knjige naših i stranih pisaca - klasika, zatim knjige iz oblasti društvenih i prirodnih nauka, istorije i umetnosti sve su više predmet interesovanja naših članova. Istina je, međutim, da još uvek velik broj čitalaca - onih najmlađih - pored obavezne lektire, čita i knjige o junacima američkih prerija, što im, s obzirom na njihov uzrast, i odgovara.

Najčitnije knjige u ovoj godini bile su sva dela Andrića, Davića, Ćopića, D. Ćosića i V. Karadžića, a od stranih - sva dela Kamija, Puškina i Hemingveja, kao i "Jadnici" od Igoa i "Rat i mir" i "Ana Karenjina" od Tolstoja.

Najveći broj pročitanih knjiga je iz naše književnosti, zatim iz strane /prevedena/, iz oblasti društvenih i prirodnih nauka i istorije.

Što se pak tiče periodike, kao što je prošle godine bilo poraslo interesovanje za političku literaturu koja je bila u vezi sa donošenjem novog ustava, tako je ove godine vladalo interesovanje za materiju po pitanju izrade statuta i zatim u vezi sa donošenjem zakona o novom penzijskom osiguranju. Jedan određen broj čitalaca poklanjao je naročito pažnju člancima u kojima su se tretirali problemi i grada o prelasku na nov sistem nagrađivanja. Posebno treba napomenuti da su naši čitaoci - naročito učenici i studenti - redovno pratili članke u vezi sa stogodišnjicom smrti Vuka Karadžića.

Kao zaključak se može reći da je interesovanje naših članova za čitanje pojedinih članaka iz novina i časopisa, kao i za čitanje brošura, išlo uporedo sa političkom, kulturnom u društvenom delatnošću u našoj zemlji, a posebno u Beogradu. Otuda se zapaža i tendencija porasta interesovanja za časopise uopšte. Mada je najveći broj naših čitalaca još uvek orijentisan na časopise književnog i društvenog karaktera, pada u oči da je u stalnom porastu i interesovanje - naročito kod omladine - za literaturu iz oblasti tehnike. Isto tako reklo bi se da je u poslednje vreme poraslo interesovanje i za brošure. Koliko su ova zapažanja tačna, videće se najbolje posle sumiranja rezultata ankete koja je sprovedena u prvoj polovini decembra meseca, a koja treba da pokaže stepen interesovanja za periodične publikacije mladih i starijih članova, kao i da u izvesnoj meri posluži za orijentaciju u pogledu popune fonda periodike usklađene sa realnim potrebama čitalaca i materijalnim mogućnostima Ustanove.

U 1964. godini bilo je 32.274 upisana člana, od toga je 22.673 odrasla člana i 9.601 član do 15 godina starosti. Novoupisanih članova u ovoj godini bilo je 3.800. *(članovi upisani u ovoj godini)*

Ako ovaj broj novoupisanih članova i broj izdatih publikacija uporedimo sa brojem upisanih članova i brojem izdatih publikacija u prošloj godini, videćemo da je broj novoupisanih članova znatno porastao, srednjegodišnji ./. .

V (politička literatura)

no manji nego u prošloj godini, a da je broj izdatih publikacija znatno veći od broja izdatih publikacija u prošloj godini.

Ovaj paradoks se objašnjava, s jedne strane, činjenicom da je znatan broj starih članova obnovio članstvo - broj koji više ne ulazi u celokupan broj članova - a s druge strane, da se veći broj članova koristio svojim pravom i uzimao na pozajmicu po tri knjige.

Međutim, smanjenju broja novupisanih članova doprinelo je i to što je u periodu najvećih radova na opravci zgrade /od 20. februara do 10. marta/ Biblioteka morala da bude zatvorena za publiku. Osim toga od uticaja je bilo i povećanje članarine, zatim prekid rada sa decom i u Odeljenju "Neven" /26 radnih dana/, do kojeg je došlo zbog korišćenja prostorija Odeljenja od strane Doma sindikata. Uza sve to, u Odeljenju "Neven" se od juna meseca radilo samo u jednoj smeni zbog smetnji koje nam čini Sindikat. Biblioteka grada Beograda još juna meseca podnela Fondu za kulturu molbu da joj se odobre sredstva koja bi joj omogućila rad u dve smene prema zahtevima postavljenim od strane Sindikata. Sredstva su, međutim, tek u decembru mesecu bila stavljena na raspolaganje Biblioteci.

Smanjenju broja članova doprinelo je, svakako, uvođenje zajedničkog članstva svih narodnih biblioteka na teritoriji Grada, a po svoj prilici donekle i činjenica da su biblioteke "Borke Jovanović" i "Vuk Karadžić" besplatno upisivale nove članove u vreme "Meseca knjige", mada svojim novim članovima nisu mogle pružiti usluge koje su oni s pravom zahtevali od njih. Ovaj postupak pomnutih biblioteka dovodio nas je - i dovodi nas i danas - u položaj da često svojim članovima prema kojima imamo obaveze ne možemo izići u susret, jer su se članovi tih biblioteka koristili - i koriste se i danas - našim uslugama. Broj naših članova koje nismo mogli uslужiti iznosi 1.428.

Zahvaljuću stalnoj saradnji sa Okružnim javnim tužilaštvom, koju smo uspostavili još pre dve godine, zatim saradnji sa Narodnom bibliotekom SR Srbije i sa Jugoslovenskim bibliografskim institutom, Biblioteka grada Beograda je u mogućnosti da raznim publikacijama upotpunjuje svoje knjižne fondove, naročito fond svog Zavičajnog odeljenja.

Biblioteka grada Beograda, naime, preuzima od Okružnog javnog tužilaštva sve publikacije koje ono prima po principu obaveznog primerka. Narodna biblioteka SR Srbije nam stavlja na raspolaganje sve publikacije iz obaveznog primerka koje ne preuzima Univerzitetska biblioteka "SVetožar Marković", dok nam Jugoslovenski bibliografski institut povremeno ustupa domaće i strane publikacije koje ne sadrжава u svom fondu.

Na ovaj način Biblioteka dolazi do dragocenih publikacija do kojih je gdekad veoma teško doći, a naročito što se tiče onih koje su nam potrebne za popunu fonda Zavičajnog odeljenja.

Publikacije koje ne ulaze u naše fondove, bilo zbog toga što ih već imamo u dovoljnom broju primeraka, bilo zbog toga što ne odgovaraju karakteru naših fondova, npr. udžbenici za osmogodišnje škole, srednjoškolski udžbenici i tsl. Biblioteka ustupa, u

okviru svoje matične delatnosti, odnosno međusobne saradnje, pomoći i razmene, opštinskim matičnim bibliotekama ili bibliotekama drugih institucija, kao što su Pedagoški muzej, Zadrudni arhiv Srbije, Visoka škola za fizičko vaspitanje i sl.

Na dan 31. decembra 1963. godine fond knjiga Biblioteke grada Beograda iznosio je 114.285 primeraka knjiga u 28.357 naslova, 419 naslova časopisa i 135 naslova novina.

Ove godine pridodato je opštem fondu knjiga 11.527 inventarnih jedinica /knjiga, časopisa i novina/, od toga

10.267 knjiga nabavljeno je kupovinom;

886 knjiga dobijeno je poklonom;

66 časopisa nabavljeno je kupovinom; *recepti 7.000*

124 časopisa dobijeno je poklonom; *projezda 7.000*

18 novina nabavljeno je kupovinom;

184 novina dobijeno je poklonom.

Prema broju naslova /32.172/ izlazi da svaku knjigu imamo prosečno u tri primerka, što nije dovoljno s obzirom na velik broj čitalaca. Zbog toga se često dešava da nismo u stanju da uslužimo na vreme čitaoca knjigom koju su u nekoliko navrata tražili a koja im je u datom trenutku bila potrebna. To ukazuje da nabavka u odnosu na zahteve i potrebe čitalaca, kao i u odnosu na stalni porast članstva, još uvek nije dovoljna. Međutim, problem nabavke pojedinih naslova knjiga u više primeraka ne leži toliko u nedostatku materijalnih sredstava koliko u nedostatku prostora za njihov smeštaj. Stavljena pred dilemu da li pojedine knjige da nabavlja u više primeraka nauštrb nabavke novih naslova, Biblioteka se odlučivala za nabavku knjiga koje se javljaju na tržištu, smatrajući da je u interesu velikog broja čitalaca da u svom fondu ima srazmerno više naslova negoli više primeraka pojedinih naslova.

Inventarisano je u svemu 11.807 inventarnih jedinica, od toga:

	kupljeno	poklon, razmena, zate- čeno u Biblioteci /časopisi, pretnate/	Svega
opšti fond-naša			
knjiga	4.774	281	5.055
opšti fond-strana			
knjiga	424	129	553
"Beograd"	219	358	577
dečji fond	4.850	100	4.950
časopisi	66	124	190
novine	18	184	202
fotografije	253	-	253
plakate	3	20	23
rukopisi	1	-	1
planovi	-	3	3
Svega	10.608	1.199	11.807

Za nabavku ovih publikacija utrošeno je 10,997.521. dinara, i to:

opšti fond i "Beograd"	7,931.616
dečki fond	1,960.154
isečci iz novina	633.185
novine /sa pretplatom u 1964. godini/	462.566

Svega: 10,997.521

U inventarne knjige unetisu podaci o rashodovanju knjiga u 1963. i u ovoj godini.

Izvršena je revizija svih inventarnih knjiga i konačno izvedeno stanje knjižnog fonda. Izrađene su tabele za svaku inventarnu knjigu sa pregledom rashodovanih knjiga i časopisa. Uбудuće će se sve promene nastale tokom godine u knjižnom fondu unositi u tabele, tako da će se u svakom trenutku moći imati uvid o stanju knjižnih fondova.

Obrađene su, signirane i klasifikovane sve knjige koje su nabavljene krajem prošle i u toku ove godine, kao i knjige dobijene poklonom, i izrađeni listići za matične kataloge /asbučni i topografski/, za katalog po naslovu dela /publični i centralni/, i za katalog priručnika /publični/:

a/ Knjige

Broj knjiga	Broj naslova
11.866	3.874

Pored ovih novih knjiga, vraćeno je u fond još 2.420 knjiga, koje su pozajmila razna preduzeća još pre dve-tri godine i sada ih vratila. Sve ove knjige morale su predhodno da budu pre-signirane i preklasifikovane.

Radi popunjavanja opšteg fonda knjiga vođena je stalna evidencija o knjigama koje se najviše traže i čitaju. Podaci o ovome dostavljani su redovno Komisiji za nabavku knjiga.

b/ Kataloški listići

Veća nabavka knjiga kao i izrada većeg broja kataloga zahtevale su izradu i većeg broja kataloških listića. Tako je u ovoj godini

Redigovano listića	Korigovano listića
18.983	31.295

Izvršena je revizija asbučnog publičnog kataloga /odrednica ćirilicom/ i sreden katalog rezervnih kataloških listića kojima će se zamenjivati dotrajali listići u publičnim katalogima.

Zahvaljujući većem broju kataloških listića koje dobijamo od "Knjigo-servisa", na ovaj način će se ostvariti znatna ušteda u materijalu i u radnom vremenu.

Da bi članovi lakše i brže dolazili do knjiga, napravljeni su panoi na kojima se izlažu omoti knjiga novijih i starih izdanja sa naznačenim signaturama i kratkim prikazima knjiga. Mislamo da će ova vrsta propagande biti od koristi s obzirom da je naišla na dobar prijem od strane naših članova.

U cilju propagande pojedinih knjižnih fondova Biblioteke a u vezi sa pojedinim značajnijim događajima ili kulturnim manifestacijama, priređeno je u prostorijama Biblioteke nekoliko manjih tematskih izložbi /"Stogodišnjica rođenja B. Nušića", "20. oktobar" itd./

Tokom celog "Meseca knjige", kao doprinos predkongresnoj aktivnosti Biblioteke je izložila u propagandnim vitrinama Odeljenja za rad sa publikom knjige sa društveno-političkom sadržinom /"VIII kongres SKJ"/.

Na planu unutrašnjeg rada, u dečjim odeljenjima ova godina je protekla uglavnom u pripremama za stručno sređivanje odeljenja i dopunu kataloga. Tako je u Odeljenju D1 izvršeno preuređenje smeštaja-fonda po uzrasnim grupama i decimalnom sistemu. U vezi sa ovim poslom oko 3.000 knjiga morala je da bude presignirano.

Dečja odeljenja zasada nemaju nijedan potpun katalog. Izvršena je dopuna i redakcija listića azbučnog kataloga oba odeljenja i ispisivani su inventarni brojevi na kataloškim listićima. Ovo je radeno prema matičnom katalogu, ali posao nije mogao biti završen.

Ustanovilo se, naime, da matični katalog ne sadrži kataloške listiće za one knjige iz fondova dečjih odeljenja koje su bile obrađivane u dečjim odeljenjima pre objedinjavanja katalogizacije. Zbog toga je, posle održanih konsultacija, odlučeno je da se ova kontrola i dopuna inventarnih brojeva izvrše po inventarnim knjigama. U Odeljenju "Neven" ovaj posao je započet i izvršena je provera preko 5.000 inventarnih brojeva po knjigama inventara. Istovremeno su napisani kataloški listići i inventarni brojevi koji su nedostajali i izvršena je redakcija podataka na kataloškim listićima i na njima evidentiran rashod knjiga.

Nedostatak tematskog kataloga i kataloga po naslovu dela otežava naročito rad na informativnoj službi, s obzirom da deca sve više traže određene teme ili knjigu po naslovu, priču, pesmu, a gotovo redovno ne znaju pisca. U ovakvim slučajevima bibliotekar je prepušten sam sebi i primoran je da se oslanja samo na svoju memoriju.

Mišljenja smo da će se konačnim stručnim sređivanjem fondova oba odeljenja i izradom raznih kataloga, Odeljenje za rad sa decom biti kompetentno mesto gde će se moći dobiti informacije o popularnosti pojedinih dela dečje literature, o pojedinim problemima dečje literature i izdavačke delatnosti za decu, informacije o stručnom sređivanju fondova školskih biblioteka itd.

Biblioteka i da je prečitao tri knjige i dve periodične publikacije

Ako poredimo rezultate postignute u ovoj godini sa rezultatima postignutim u prošloj godini, videćemo da je broj pruženih usluga i izdatih knjiga znatno porastao u odnosu na prošlu godinu. Broj izdatih knjiga, kao i poseta, znatno je povećan, naročito u dečjim odeljenjima, zahvaljujući uvođenju zajedničkog članstva svih narodnih biblioteka na teritoriji Beograda. S obzirom da su knjižni fondovi opštinskih biblioteka obimom suviše mali i uz to sa nedovoljnim brojem primeraka novih aktuelnih knjiga koje čitaoci - kako odrasli tako i deca - sve više traže, članovi tih biblioteka su se u punoj meri koristili zajedničkim članstvom, odnosno mogućnošću posajmljivanja knjiga iz fondova Biblioteke grada Beograda. Tako je fondove dečjih odeljenja koristilo u toku ove godina 2.000 čitalaca, a opšti fond knjiga 4.162 čitaoca, članova drugih biblioteka sa teritorije raznih opština. Iako se formalno nisu upisali u našu Biblioteku, možemo ove čitaoce smatrati i svojim članovima.

Statistički podaci o delatnosti BGB
u poređenju sa 1963. godinom

Godina	1963.	1964.	Razlika	
Knjižni fond	114.285	116.641	+	2.356"
Broj naslova časopisa	419	434	+	15
Broj naslova novina	135	149	+	14
Broj članova	Odrasli	20.103	+	2.570
	Deca	8.371	+	1.230
	Svega	28.474	+	3.800
Broj posetilaca	Odrasli	180.515	-	59 68.003
	Deca	124.627	+	13.735
	Svega	305.142	-	45 54.268
Broj pročitanih knjiga	Odrasli	105.331	+	7.665
	Deca	93.498	+	22.643
	Svega	198.829	+	30.308
Broj izdatih primeraka periodike	Odrasli	234.130	+	5.748
	Deca	91.030	+	20.627
	Svega	325.160	+	26.375
Broj pruženih usluga	Odrasli	573.591	+	160.450
	Deca	311.020	+	102.339
	Svega	884.611	+	262.789

Ako uzmemo da Beograd ima na užem području 700.000 stanovnika, onda prema gornjim statističkim podacima izlazi u proseku:

- da je svaki dvadeseti stanovnik Beograda član Biblioteke grada Beograda;
- da je svaki treći stanovnik Beograda posetio jedanput Biblioteku i da je pročitao tri knjige i dve periodične publikacije;

- da je svakom članu Biblioteke pruženo 30 usluga;
- da je svakom građaninu Beograda pružena 1 1/2 usluga;
- da je svakog radnog dana prošlo kroz prostorije Biblioteke 863 člana;
- da je svakog radnog dana Biblioteka izdala svojim članovima 787 knjiga;
- da je svakog radnog dana Biblioteka izdala svojim članovima 1.208 periodičnih publikacija /novina, časopisa i brošura/.

Treba imati u vidu, međutim, da su ovi proseci izračunavani prema celokupnom broju stanovnika koji žive na užem području Beograda, a ne prema broju stanovnika na teritoriji opštine Stari Grad na kojoj je Biblioteka locirana i opština koje se njome neposredno graniče /Savski venac, Palilula, Vračar/. S obzirom da Biblioteka grada Beograda uglavnom uslužuje stanovnike koji žive ili rade na teritoriji opštine Stari Grad, odnosno na teritoriji opština koje se njom neposredno graniče, taj prosek bi, posmatran iz tog aspekta, bio kudikamo veći, i uz to realniji.

" U vezi brojnog stanja knjižnog fonda potrebno je dati sledeće objašnjenje:

U Godišnjem izveštaju o radu Biblioteke grada Beograda u 1963. godini navedeno je da je knjižni fond Biblioteke grada Beograda na dan 31. decembra 1963. godine iznosio 119.840 inventarnih jedinica.

Međutim, posle revizije inventarnih knjiga koja je izvršena početkom ove godine, ustanovilo se da je izvestan broj knjiga /2.071/, inventarisanih krajem 1962. godine, bio dvaput uračunat, odnosno i u 1962. i u 1963. godini, a da izvestan broj knjiga /3.484/, rashodovanih ranijih godina, nije bio oduzet, tako da je stvarno stanje knjižnog fonda Biblioteke grada Beograda na dan 31. decembra 1963. godine bilo 114.285.

Prema tome bilo je

na dan 31.XII 1963. godine	114.285 inven.jedin.
u toku 1964. godine pridodate	11.527 "

Svega	125.812 inven.jedin.
-------	----------------------

rashodovano i ustupljeno inventarnih jedinica u 1964. godini	- 9.171
--	---------

na dan 31.XII 1964. godine svega	116.641 inven.jedin.
----------------------------------	----------------------

Otuda i povećanje fonda u ovoj godini od svega 2.356 inventarnih jedinica i pored 11.527 novonabavljenih publikacija u 1964. godini.

II Saradnja sa društvenim organizacijama i kulturnim ustanovama
Delatnost Biblioteke grada Beograda kao matične biblioteke za
područje sreza Beograd.

Svoju kulturno-prosvetnu delatnost Biblioteka grada Beograda ne iscrpljuje samo u radu sa svojim članovima - odraslima i decom. Radi ispunjavanja svojih zadataka na spoljnom planu kao kulturne ustanove i matične biblioteke za područje sreza Beograd, Biblioteka se povezala sa brojnim kulturnim institucijama i društvenim organizacijama koje se u bilo kome vidu bave problemom knjige. Na tom planu u ovoj godini bila je plodna saradnja sa Savezom za širenje knjige Beograda, Kulturno-prosvetnom zajednicom Beograda, Društvom bibliotekara SR Srbije, Udruženjem književnih prevodilaca Srbije i, naročito, sa opštinskim matičnim bibliotekama.

Pomoć koju je ove godine Biblioteka grada pružila pojedinim kulturno-prosvetnim ustanovama i bibliotekama na području Beograda i unutrašnjosti bila je svestrana i nesebična. Tako je, da navedemo primera radi, Biblioteka u ovoj godini ustupila iz svog Rezervnog fonda veći broj knjiga Pedagoškom muzeju u Beogradu, Visokoj školi za fizičko vaspitanje, Zadrudnom arhivu Srbije, Biblioteci "Jovan Popović" u Beogradu i Narodnoj biblioteci u Novom Sadu /knjige na mađarskom i slovačkom jeziku izdate u posleratnom periodu u Novom Sadu i Petrovcu/. Osim ovoga, Biblioteka je iz svog Rezervnog fonda, uz saglasnost Saveta Ustanove, ustupila bez naknade oko 4.000 knjiga bibliotekama na širem području /Barajevo, Surčin, Grocka, Obrenovac, Sopot/ sa ciljem da im pomogne da bar u izvesnoj meri odgovore najosnovnijim zahtevima korisnika njihovih knjižnih fondova.

Ova pomoć i saradnja imale su i druge oblike. Biblioteka grada Beograda je, naime, stavljala na raspolaganje i ustupala na korišćenje sav raspoloživi bibliotečki materijal svima onima koji su joj se u tu svrhu obraćali, počev od filmskih preduzeća, biblioteka, Skupštine grada, novinskih i izdavačkih preduzeća pa do pojedinaca - naučnih i društvenih radnika. S druge strane, Biblioteci se skoro svakodnevno obraćaju za stručnu pomoć, i ne samo za stručnu pomoć, druge Biblioteke, ustanove i društvene organizacije iz Beograda i unutrašnjosti, kao što su, na primer, Narodna biblioteka u Nišu, Narodna biblioteka u Mostaru, Narodne biblioteke u Kragujevcu, Zrenjaninu i Gostivaru, Kulturno-prosvetna zajednica Beograda, Savez za širenje knjige Beograda, "Turistička štampa" u Beogradu i dr.

Saradnja sa nekim kulturnim ustanovama sastojala se, na primer, u razmeni publikacija, kao što je to slučaj sa Pravnim fakultetom u Novom Sadu ili Zadrudnim arhivom u Beogradu, ili pak

u ustupanju bibliotečkog materijala radi njegovog mikrofilmovanja. Tako je na ovom planu uspostavljena saradnja sa Sveučilišnom bibliotekom u Zagrebu, sa Bibliotekom Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu i sa Bibliotekom Matice srpske u Novom Sadu.

U zajednici sa Savezom za širenje knjige Kulturno-prosvetne zajednice Beograda, bilo je organizovano u januaru Savetovanje o finansiranju narodnih biblioteka u Beogradu. Biblioteka grada Beograda je još prošle godine pripremila u tu svrhu iscrpan i dokumentovan materijal, a ove godine je uzela učešće u samom organizovanju pomenutog Savetovanja i izradi elaborata o problemima finansiranja narodnih biblioteka u Beogradu. Saradnja sa Savezom za širenje knjige nije prestajala tokom cele godine. Biblioteka je stručnim materijalom pomogla pripremi Godišnje skupštine Saveza, a stručnim savetima i sugestijama programiranje rada na planu bibliotečke službe u vreme "Meseca knjige", kao i organizovanju izvesnih aktivnosti u toku same akcije.

Međutim, saradjujući sa pojedinim društvenim organizacijama koje se bave popularisanjem knjige, Biblioteka grada Beograda se suočila sa jednim pitanjem koje bi trebalo u interesu dalje uspešne saradnje što pre rešiti. To je pitanje usklađivanja programa rada popularnih biblioteka i onih masovnih organizacija koje se bave popularisanjem knjige. Biblioteka grada Beograda smatra, naime, da je potrebno da te društvene organizacije svoju delatnost usmere više na ona pitanja koja su manje vezana za stručni rad popularnih biblioteka, kako ne bi dolazilo do toga da se planovi poklapaju, kao što je to upravo bio slučaj u predkongresnoj aktivnosti. Naime, Biblioteka grada Beograda je planirala sa nekim izdavačkim kućama veliku izložbu društveno-političke literature izišle između dva kongresa SKJ. Trebalo je da ova izložba bude praćena nizom političkih predavanja. Međutim, Savez organizacija za širenje knjige Srbije je nešto ranije otvorio tematski sličnu izložbu i na taj način onemogućio Biblioteku da ovaj svoj plan realizuje. Ovakva kolizija programa nesumnjivo ometa planski rad i pravilnu saradnju.

U okviru svoje matične delatnosti, a u saradnji sa opštinskim matičnim bibliotekama sa užeg područja grada Beograda, Biblioteka grada Beograda je organizovala - i učestvovala u njegovom radu - jednodnevni seminar za proučavanje pitanja izvora sredstava i njihove raspodele u novom sistemu nagrađivanja, kao i pitanja stručnog obrazovanja kadrova. Ovom Seminaru prisustvovalo je 60 bibliotečkih radnika iz narodnih biblioteka na teritoriji Beograda.

U toku godine Biblioteka je u zajednici sa Udruženjem književnih prevodilaca Srbije - sa kojim je uspostavila saradnju još prošle godine - organizovala za bibliotečke radnike sa teritorije Beograda niz predavanja u vidu informacija o knjigama prevedenim sa stranih jezika i izišlih krajem prošle i tokom ove godine, kao i o njihovim autorima. Predavanja su se održavala u prostorijama Biblioteke, a držali su ih naši poznati prevodioci. Ove informacije održavaju se sa ciljem da se bibliotečki radnici Beograda upoznaju

sa novoizdanim knjigama prevedenim u nas, kako bi o njima mogli davati potpunija i podrobnija obaveštenja članovima svojih biblioteka i korisnicima njihovih knjižnih fondova.

U cilju razmatranja nekih pitanja i potpunog upoznavanja stanja i problema rada bibliotečke mreže, Biblioteka je organizovala pet sastanaka Kolegijuma upravnika narodnih biblioteka grada Beograda. Među pitanjima koja su bila razmatrana na prvom i drugom sastanku održanom u Biblioteci bilo je i pitanje dalje saradnje sa "Knjigo-servison" izdavačkog preduzeća "Rad"; zatim pitanje uspostavljanja stalne saradnje između narodnih biblioteka Beograda i Bibliotekarske škole, pa je u vezi s tim za 1964. godinu izrađen konkretan plan upućivanja učenika II godine Bibliotekarske škole na praktičan rad u narodne biblioteke.

Druga dva sastanka Kolegijuma upravnika Narodnih biblioteka održana su, po predhodnom dogovoru, u matičnim bibliotekama u komunama - prvi, u Matičnoj biblioteci u Novom Beogradu, a drugi - u Matičnoj biblioteci opštine Obrenovac "Vlada Aksentijević". Na ovim sastancima članovi Kolegijuma su se upoznali sa stanjem biblioteke i bibliotečke mreže u Novom Beogradu, odnosno u Obrenovcu. Posle održanih sastanaka članovi Kolegijuma su obišli dva bibliotečka ogranka sa pokretnim knjižnim fondovima u Novom Beogradu, odnosno bibliotečki ogranak u selu Zatrežju kod Obrenovca. Smatrano da će ovakav sistem rada pružiti mogućnost da se uopšte pozitivna iskustva u radu pojedinih narodnih biblioteka i primene na celokupno područje Grada.

Na petom sastanku, održanom u Biblioteci decembra meseca, razmatrano je pitanje plana i programa sastanaka Kolegijuma upravnika narodnih biblioteka u Beogradu u narednoj godini, pitanje upisa članova i zajedničkog članstva u 1965. godini. Tom prilikom razmatran je i izveštaj o radu u 1964. godini.

Biblioteka je ove godine preduzimala mere za zaštitu samostalnosti pomenute biblioteke u Obrenovcu. Na sednici njegovog Saveta predstavnik Biblioteke grada Beograda energično se zalagao da se donese odluka protiv integracije Biblioteke sa Narodnim univerzitetom i bioskopom "Robeđa". Pored toga, na Savetovanju o finansiranju narodnih biblioteka, Biblioteka grada Beograda je upoznala organa vlasti, društvene i političke organizacije sa problemom integracije biblioteka sa drugim kulturnim ustanovama.

Povodom Izložbe "Minijature u Jugoslaviji", koja je priredena u Zagrebu, Biblioteka grada Beograda je, imajući u vidu njen kulturni značaj i posebno njen veliki značaj za bibliotekare, organizovala grupni odlazak beogradskih bibliotečkih radnika u glavni grad Hrvatske. Sredstva za posetu ove Izložbe obezbedila je Biblioteka grada Beograda preko Saveza organizacija za širenje knjige od Fonda za kulturu Skupštine grada Beograda.

Naša "Beogradska tribina" nastavila je sa svojom već tradicionalnom delatnošću.

Tema prvog predavanja bila je "Engels danas". Akademik Dr Dušan Nedeljković je dao uvodno izlaganje o Engelsu kao dijalektičaru, profesor Univerziteta Radoslav Ratković je govorio o Engel-

su - piscu o društveno-ekonomskim problemima, a general-pukovnik Pavle Jakšić o Engelsu - piscu o problemima rata.

Drugo predavanje, posvećeno literaturi uopšte, održao je književnik Oskar Davidić.

Treći i četvrti sastanak na "Beogradskoj tribini" bili su organizovani u zajednici sa Udruženjem književnih prevodilaca Srbije. Ustvari, to su bile književne večeri posvećene francuskoj poeziji od Bodlera do Sen Džon Persa i savremenoj poeziji.

Redo predavanje na "Beogradskoj tribini", koje je bilo namenjeno članovima sindikata narodnih biblioteka u Beogradu, održao je Slobodan Došen, naučni saradnik Instituta za izučavanje radničkog pokreta, sa temom "Neki procesi društveno-ekonomske i političke prirode u komunističkim partijama socijalističkih zemalja".

Treba napomenuti da su sva predavanja pobudila živo interesovanje brojnih posetilaca.

Za potrebe Sekretarijata za prosvetu i kulturu Skupštine grada Beograda, Biblioteka je podnela iscrpan izveštaj o rezultatima ankete: "Ispitivanje stanja knjižnih fondova, članova i čitalačkih interesovanja u narodnim bibliotekama Beograda". Za potrebe istog Sekretarijata prikupljeni su i sumarni podaci o delatnostima biblioteka u kojoj "Mesec knjige" 1963. godine.

Na zahtev Republičkog sekretarijata za kulturu SR Srbije, Biblioteka grada Beograda je prikupila statističke podatke i izradila tabelarni pregled stanja narodnih biblioteka grada Beograda u 1963. godini.

U saradnji sa Komisijom za politički i idejno-vaspitni rad Gradskog odbora SSRN i Komisijom za ideološki rad Gradskog komiteta SKS, Biblioteka je učestvovala u izradi Informacija o stanju i problemima kulturnog obrazovnog života na širem gradskom području. Naime, izrađen je materijal o stanju bibliotečke službe na seoskoj teritoriji Grada. Pomenute informacije poslužile su kao materijal za Savetovanje o aktuelnim problemima kulturno-obrazovnog i ideološkog-političkog rada na prigradskom području, koje su decembra meseca organizovale pomenute Komisije.

Upravnik Biblioteke dao je dokumentovano uvodno izlaganje na sastanku koji su, u okviru diskusije o kulturi u narednih 7 godina, odnosno o razvoju bibliotečke službe u narednih sedam godina, organizovali maja meseca Sekretarijat za prosvetu i kulturu Skupštine grada, Kulturno-prosvetna zajednica Beograda i Savez za širenje knjige Srbije.

Isto tako, upravnik Biblioteke je učestvovao na Savetovanju o pitanjima knjige koje je novembra meseca na Sajmu knjiga organizovalo Poslovno udruženje izdavača Jugoslavije u saradnji sa Savezom za širenje knjige Srbije. Tom prilikom upravnik Biblioteke grada Beograda je podneo referat na temu: "Biblioteke kao konzument knjige".

Takođe, šef Odeljenja za rad sa popularnim bibliotekama, na zahtev Saveza za širenje knjige Srbije, održao je u Kraljevu, na seminaru koji je organizovala Kulturno-prosvetna zajednica pomenutog Grada predavanje o organizaciji matične bibliotečke službe

u opštini. Tri predavanja o zadacima biblioteka i metodama rada sa čitaocima /"Organizacija bibliotečke mreže narodnih biblioteka u komuni i srezu", "Organizacija mreže naučnih biblioteka, koordinacija i racionalizacija u radu biblioteka" i "Evidencija i statistika u bibliotekama i tehničko poslovanje u pozajmljivanju knjiga"/ održao je na seminaru za knjižničare, koji je organizovala Narodna biblioteka SR Srbije.

Sa "Knjigo-servisom" Izdavačkog preduzeća "Rad" proširena je saradnja u pogledu nabavke, klasifikacije i katalogizacije knjiga, koja je bila uspostavljena početkom prošle godine. Naime, prema ugovoru koji je Biblioteka sklopila s njim, "Knjigo-servis" je obavezan da vrši nabavku svih domaćih i stranih knjiga, bez obzira na godinu izlaženja; da u broju koji Biblioteka odredi obrađuje katalogske listiće za sva domaća i strana izdanja; da izrađuje katalogske listiće po naslovu dela; da izrađuje u duplikatu karte knjiga sa sve nabavljene knjige; i, naizjed, da Biblioteci dostavlja godišnje planove izdavačke delatnosti izdavačkih kuća.

Pored toga što je Biblioteka na ovaj način postigla veliku uštedu u tehničkom radu na knjizi i u materijalu, ona postiže i znatnu uštedu u materijalnim sredstvima s obzirom na 10% rebata koji nam "Knjigo-servis" daje na sve knjige izdate na teritoriji SRPSKE.

Svoju kulturno-prosvetnu delatnost Biblioteka grada Beograda proširuje i u radu sa decom povezujući se sa školama i društvenim organizacijama pedagoškog i socijalnog karaktera.

U svom svakodnevnom radu sa malim čitaocima na preporučivanju knjiga, bibliotekari su se koristili raznim oblicima propagande novih knjiga. Tako je izdato 12 zidnih novina o novim knjigama, dok su jedna bile posvećene samo knjigama sa tematikom iz NOB-a.

Na izradi ovih novina učestvovala su i deca u saradnji sa bibliotekarima.

Organisovano je isto tako 12 izložbi dečjih ilustracija pročitanih knjiga. Najuspešije ilustracije su bile nagrađene i njima upotpunjen ilustrovani katalog.

U Odeljenju "Neven" počelo se sa izradom ilustrovanih informacija o knjigama po temama kojima se deca rado koriste prilikom izbora knjige. Osim toga, u Čitaonici su izlagani omoti knjiga koje imaju veću pedagošku i umetničku vrednost a koje su bibliotekari hteli deci naročito da preporuče.

Organisovane su dva literarne priredbe koje su bile veoma posećene i veoma uspele. Održano je isto tako nekoliko uspešnih susreta sa književnicima Ćopićem, Vučom i Danojlićem - na kojima je bio prisutan velik broj dece, nastavnika, bibliotekara i kulturnih radnika.

Biblioteka grada Beograda je organizovala sa završnom svečanosti u maju mesecu Smotru aktivnosti pionirskih klubova ljubitelja knjige i literarnih družina u kojoj je učestvovalo 7 opštinskih biblioteka i 30 osnovnih škola. Dečja odeljenja BGS su učestvovala u Smotri sa dramskom sekcijom i dve takmičarske ekipe iz oblasti bibliotekarstva i književnosti, i na završnoj svečanosti dobile prvu

nagradu.

Na kraju školske godine održana je i tradicionalna svečanost za učenike koji završavaju osnovnu školu i tom prilikom najbolji članovi bili su pohvaljeni i nagrađeni.

Maja meseca Biblioteka grada Beograda je učestvovala u anketiranju dece - članova dečjih biblioteka Beograda i okoline. Ovu anketu organizovali su Savez društava za staranje o deci, Pedagoški savez i Biblioteka grada Beograda. Naši bibliotekari dečjih odeljenja obišli su 16 dečjih odeljenja biblioteka gradskog i prigradskog područja i anketirali oko 900 dece. Potpuna analiza podataka ove ankete nije do kraja završena ali se iz sredenih podataka može videti da je stanje opštinskih i prigradskih biblioteka, tj. stanje njihovih fondova veoma oskudno, da u njima uopšte nije bilo nagrađenih knjiga pojedinih pisaca i da ih deca, prema tome, nisu ni mogla pročitati. Osim toga, došlo se do istih zapažanja do kojih se došlo pri analizi ranijih anketa, tj. da se još uvek najviše čitaju dela Branka Ćopića, Desanke Maksimović Voje Carića itd.

Biblioteka grada Beograda je isto tako učestvovala u diskusiji o propagandi literature za roditelje u biblioteci, koju je organizovao Zavod za ekonomiku domaćinstva u saradnji sa Savetom za vaspiranje i brigu o deci SRS. Tom prilikom ukazano je na postojeće fondove te literature u dečjim odeljenjima u Biblioteci grada Beograda i na mogućnost njihovog korišćenja.

Ove godine Biblioteka grada Beograda je uputila cirkular svim osnovnim školama na ušoj i široj teritoriji Beograda, pozivajući ih da se putem pozajmice koriste fondovima knjiga dečjih odeljenja. Ovome pozivu odazvale su se mnoge škole, naročito sa šire teritorije Beograda, kao što su Osnovna škola "Ivan Milutinović" - Višnjica, "Nikola Tesla" - Rakovica, "Karađorđe" - Ostružnica, Osnovna škola na Kružnom putu itd. Iz izveštaja koje su te škole podnale Biblioteci vidi se da su knjige kružile tokom godine po razredima - od četvrtog do osmog - i da je gotovo svaka knjiga bila pročitana prosečno oko petnaest puta.

Imajući u vidu oskudnost školskih biblioteka što se zapazilo još prošle godine proučavanjem rezultata ankete o stanju i radu školskih biblioteka osnovnih škola, smatramo da saradnju u ovom obliku sa osnovnim školama treba i dalje održavati i razvijati, utoliko pre što naša dečja odeljenja imaju veoma bogat fond knjiga iz školske lektire, i to svaki naslov u znatnom broju primeraka /u proseku 15-20/.

U skladu sa potrebama, sa predstavnicima Skupštine grada, društvenim organizacijama itd.

Stručno veće

Stručno veće je u toku ove godine održalo dvanaest sednica. Na dnevnom redu nalazila su se dva stručna i druga pitanja o kojima, u skladu pozitivnih zakonskih propisa i Pravila Biblioteka

III RAD ORGANA USTANOVE I SEKRETARIJATA

Savet Biblioteke

Savet Biblioteke je tokom ove godine održao šest sednica na kojima je razmatrao mnoga pitanja i mnoge probleme kuće, aktivno učestvovao u njihovom rešavanju, donosio odluke i davao saglasnost za izvršenje brojnih zadataka /Izveštaj o radu Biblioteke i Završni račun Biblioteke za 1963. godinu, Sedmogodišnji plan razvoja Biblioteke grada Beograda za period 1964-1970. godine, Finansijski plan Biblioteke i program rada za 1965. godinu, Pravilnik o sticanju sredstava i raspodeli dohotka, Pravilnika o ličnim dohocima radnika Biblioteke, izdvajanje izvesnog broja knjiga iz opšteg knjižnog fonda u fond suvišaka, rashodovanje dotrajalih publikacija i neupotrebljavanih i dotrajalih inventarnih predmeta, ustupanje bez naknade preko 4.000 publikacija opštinskim matičnim bibliotekama sa područja Beograda i dr./.

Na svojoj poslednjoj sednici, održanoj krajem decembra, Savet Biblioteke je doneo Statuarnu odluku o organima upravljanja u Biblioteci grada Beograda, čija će važnost trajati do donošenja Statuta. Na istoj sednici doneta je i odluka o raspisivanju izbora za izbor članova Saveta Biblioteke /25. januara 1965./, kao i druge odluke i rešenja koji se odnose na same izbore.

Ono što posebno karakteriše i ističe Savet Biblioteke, kao organa društvenog upravljanja, jeste njegova puna angažovanost u radu Ustanove, njegovo interesovanje za sve probleme, briga i nastojanje da se rad i razvoj Biblioteke usmeri tako da u najvećoj mogućoj meri zadovoljava određene potrebe društvene zajednice.

Isto tako treba ovde istaći i činjenicu da se rad Saveta ne ograničava samo na rad u sednicama, već da se skoro svi njegovi članovi - a naročito predsednik - posebno zalažu za ostvarenje programa rada Biblioteke i rešavanje njenih gorećih problema, dolazeći u dodir, kad je to potrebno, sa predstavnicima Skupštine grada, društvenim organizacijama itd.

Stručno veće

Stručno veće je u toku ove godine održalo dvanaest sednica. Na dnevnom redu nalazila su se sva ona stručna i druga pitanja o kojima, u smislu pozitivnih zakonskih propisa i Pravila Biblioteke

Stručno veće, kao savetodavni organ, treba da da svoje mišljenje. Pred Stručno veće bila su iznošena i druga pitanja - pitanja koja su po svojoj prirodi spadala u nadležnost organa upravljanja i o kojima je trebalo samo on da odlučuje. Međutim, zaključci koje je Stručno veće po njima donosilo smatrani su obaveznim i bili izvršavani u potpunosti, što znači da je u funkciji Stručnog veća došlo do kvalitativnih promena i da je ono tako reći preraslo u organ upravljanja.

Tako je između ostalih pitanja koje je Stručno veće razmatralo i po kojima je donosilo zaključke bilo i pitanje Završnog računa Biblioteke za 1963. godinu, izvršenja plana rada njenih unutrašnjih organizacionih jedinica, nagrađivanja po principu dohotka, godišnjih odmora, stručnih ispita, Sedmogodišnjeg plana razvoja Biblioteke, povećanja ličnih dohodaka, formiranja fondova Ustanove, revizije fonda dečjih knjiga, zatim pitanja kadrova, Pravilnika o sticanju sredstava i raspodeli dohotka, Pravilnika o ličnim dohotcima, plana rada Biblioteke za 1965. godinu, izveštaja o radu Biblioteke u 1964. godini, itd.

Kadrovska pitanja

U 1964. godini bilo je u našoj Ustanovi nešto više personalnih promena nego obično.

Ustanovu su po svojoj velji napustili: Mira Martinović, bibliotekar - šef Odeljenja za rad sa decom, i Predrag Perović, bibliotekar - referent za nabavku bibliotečkog materijala.

Ugovori o honorarnoj službi istekli su trojici službenika. Jedno radno mesto je još uvek upražnjeno, a jedno je pokriveno unutrašnjim razmeštajem osoblja Biblioteke.

U periodu januar-decembar raspisana su tri konkursa: dva konkursa za radno mesto materijalnog knjigovodje i jedan konkurs za radna mesta dva bibliotekara i jednog knjižničara.

Dok su oba konkursa za popunu radnog mesta materijalnog knjigovodje oglašena neuspelim, treći konkurs - konkurs za dva bibliotekara i jednog knjižničara - uspeo je i na njemu su izabrani: referent za nabavku bibliotečkog materijala u Odeljenju za rad na knjizi, inspektor i knjižničar za rad u Odeljenju za unapredjenje popularnih biblioteka i propagandu. Početkom decembra zaključen je ugovor o vršenju povremenih poslova sa Dražić Andjelijom, studentom, na vreme od 8.XII do 31.I 1965.

Redovno je unapredjeno 11 službenika u viši platni razred, odnosno dobilo je periodsku povišicu. Vanredno su unapredjena u viši platni razred 3 službenika na osnovu tri uzastupne ocene "ističe se", odnosno "naročito se ističe".

Pitanje stručnih ispita bilo je posebno zaoštreno u toku godine. Od strane Saveta Biblioteke bilo je strogo postavljeno da svi službenici, kojima je istekao rok za polaganje ispita, moraju taj ispit da polože do kraja 1964, ili će u protivnom biti primenjene sankcije koje Zakon o javnim službenicima predviđa.

U jesenjem ispitnom roku 4 službenika Biblioteke položila su stručni ispit.

Isto tako u cilju stručnog usavršavanja službenika doneta je odluka da se jednom službeniku na radnom mestu bibliotečkog manipulanta, s obzirom da nema školskih kvalifikacija za to radno mesto, odredi rok od 2 godine da se doškoluje, odnosno da završi osmogodišnju školu.

Brojno stanje osoblja Biblioteke na početku i na kraju izveštajnog perioda prikazano šematski izgleda ovako:

Datum	Ukupan br. osob.	Stalni služb.	Honorar. služben.	Privr. služb.	Upravni kancel. izvršni	Stručni /bibl.i dr./	Pomoć- ni teh osob.
1.I 1964	44	34	4	6	6	25	13
1.XII 64	45	35	4	6	6	25	13

Fondovi Biblioteke

Savet Biblioteke grada Beograda, na svojoj VII sednici održanoj 17. aprila 1964. godine, odlučio je da Biblioteke formira dva fonda, i to:

- Rezervni fond, i
- Fond zajedničke potrošnje.

Savet je istovremeno odlučio da se iz viška prihoda nad rashodima po Završnom računu Biblioteke za 1964. godinu ulio u Rezervni fond 500.000 dinara, a u Fond zajedničke potrošnje 2,500.000 dinara.

Odluka Saveta dostavljena je odgovarajućoj - nadležnoj filijali Narodne banke SFRJ, fondovi osnovani i sredstva ulivena.

Normativni akti

U periodu januar-decembar 1964. godine, Biblioteka grada Beograda radila je na donošenju sledećih normativnih akata.

1/ Sedmogodišnji plan razvoja Biblioteke grada Beograda za period 1964-1970. godine.

2/ Statuta Biblioteke grada Beograda.

3/ Poslovnika o unutrašnjem radu i poslovanju Biblioteke grada Beograda.

4/ Pravilnika o sticanju sredstava i raspodeli dohotka, i

5/ Pravilnika o ličnim dohotcima radnika Biblioteke grada Beograda.

Do kraja godine okončan je posao na izradi i donošenju Sedmogodišnjeg plana, Pravilnika o sticanju sredstava i raspodeli dohotka, i Pravilnika o ličnim dohotcima.

Savet Biblioteke, na svojoj VII sednici održanoj 17. aprila 1964., utvrdio je Sedmogodišnji plan razvoja Biblioteke za period 1964-1970. godine.

Na svojoj X sednici održanoj 20. novembra 1964., Savet Biblioteke je doneo Pravilnik o sticanju sredstava i raspodeli dohotka i Pravilnik o ličnim dohotcima radnika Biblioteke grada Beograda.

Ovi normativni akti, posle usvajanja, odnosno utvrdjivanja konačnog teksta, umnoženi su i dostavljeni: Skupštini grada Beograda, Republičkom sekretarijatu za kulturu SR Srbije, Narodnoj biblioteci SR Srbije, Kulturno-prosvetnoj zajednici Beograda, Savezu za širenje knjige Beograda, svim opštinskim matičnim bibliotekama sa područja Sreza Beograda, članovima Saveta Biblioteke grada Beograda i radnicima Biblioteke.

Bilo je planirano da se do kraja 1964. godine, pored ostalih normativnih akata, donesu Statut Biblioteke i Poslovnik o unutrašnjem radu i poslovanju Biblioteke.

Međutim, zbog toga što nije donet Republički zakon o organima upravljanja u ustanovama, koji treba detaljno da reguliše ovu materiju, donošenje Statuta Biblioteke odloženo je za 1965. godinu, kada će se, verovatno, biti u mogućnosti ceniti uskladenost odredaba Statuta sa odredbama Ustava, Osnovnog zakona o organima upravljanja u ustanovama i Republičkog zakona o organima upravljanja.

U izradi normativnih akata Biblioteka grada Beograda je pružila pomoć svim bibliotekama u Beogradu, dok je popularnim bibliotekama dostavila sve svoje pravilnike. Pravilnik o sticanju sredstava i raspodeli dohotka, Pravilnik o ličnim dohotcima radnika Biblioteke grada Beograda i Statut poslužili su kao uzor ne samo bibliotekama, već i drugim ustanovama kulture u Beogradu, dok se veliki broj biblioteka iz Srbije koristio tim materijalom. Da bi bibliotekarima pružila pomoć u izradi ovih normativnih akata, Biblioteka je uzela aktivnog učešća u seminaru kojeg je organizovalo Društvo bibliotekara Srbije.

Knjigovezačka radionica

Knjigovezačka radionica Biblioteke grada Beograda, koja je osnovana 1963. godine, dala je u toku 1964. godine veoma pozitivne rezultate.

Knjigoveznica je u toku cele godine, kao i u početku svoga rada, imala samo jednog radnika - visokokvalifikovanog majstora, koji obavlja sve poslove - od raskidanja knjiga do štampanja slova /stavljanja zlatotiska/.

Imenovani majstor, kao invalidski penzioner, radi sa skraćenim radnim vremenom od 3,5 časova dnevno.

U toku 1964. Radionica je izvršila sledeće poslove, i to:

a/ Ukoričila u poluplatno	1.043. publikacije	
b/ Ukoričila u celo platno, sa stavljanjem zlatotiska /knjige, časopisi, novine/	399.	"
v/ Izvršila popravku /uglavnom za Odeljenje za rad sa decom/	1.295.	"
g/ Izradila 41 kutiju u celom platu sa poklopcima /za interne potrebe pojedinih odeljenja/.		
d/ Kaširala 58. komada raznih objava, obaveštenja i sl., za potrebe Biblioteke ili pojedinih njenih odeljenja.		

Ovakvim radom u svojoj režiji Biblioteka je uspela da za godinu dana ukoriši više publikacija nego što je to mogla ranije za vreme od dve do tri godine, kada se za ovu vrstu usluga obraćala raznim knjigovezačkim radionicama u Beogradu i drugim mestima.

Pored toga, troškovi izrade su znatno jeftiniji, tako da nas korićenje jedne knjige u našoj režiji staje oko 400 dinara, dok su cene 800 do 1.000 dinara.

Posebni problemi u radu Sekretarijata

Ima nekoliko problema koji stvaraju teškoću u radu Sekretarijata, a time i cele Ustanove.

To su: Problem Ekonomata

problem domara zgrade

problem zgrade

troškovi zakupnine za Čitaonicu štampe i "Neven"

problem pružanja pomoći opštinskim bibliotekama.

Kada govorimo o problemu Ekonomata moramo pre svega da istaknemo da već dve godine Biblioteka nije u mogućnosti da dodje do dobrog, vrednog i stručnog ekonomista.

Tri konkursa, koja su u međuvremenu raspisivanja, nisu dala pozitivne rezultate, odnosno svi ti konkursi oglašeni su neuspelim, pa su u nedostatku izbora tražena polovična rešenja putem honorarnih službenika.

Ovaj problem treba povezati i sa problemom domara zgrade.

Biblioteka nije u mogućnosti da dodje do dobrog ekonomista i iz razloga što ovaj treba da preuzme na sebe i dobar deo poslova domara. Ovo stoga, što je domar žena u godinama, koja nije u mogućnosti, a i ne želi, da obavlja niz poslova koji po svojoj prirodi spadaju u njen domen.

Jedino rešenje je da se sadašnjem domaru obezbedi stan na drugom mestu, a Biblioteka da uzme za domara visokokvalifikovanog majstora, koji bi obavljao sve sitne opravke u zgradi, na instalacijama i vršio svoju dužnost u svemu prema propisima koji odredjuju dužnosti domara.

Zbog poskupljenja cena usluga, u 1964. godini došlo je do povećanja zakupnine i komunalnih usluga za Čitaonicu štampe u ulici Moše Pijade br. 12 i Odeljenje "Neven", u ulici Moše Pijade 14.

U odnosu na troškove koje smo imali pre dve godine, danas nas izdržavanje od ove dve prostorno odvojene jedinice staje za 30% više.

Opravka i održavanje zgrade i instalacija

Fond za kulturu grada Beograda dodelio ove godine našoj Biblioteci investiciona sredstva u iznosu od 6,000.000 dinara za izmenu celokupne električne instalacije u zgradi Biblioteke, u ulici Zmaj Juvinoj 1, i za izvođenje neophodnih pratećih zanatskih radova

na korišćenje predaptiranih istorijskih objekata nužno izgrade /opravka instalacije parnog grejanja, zidarskih, limarskih, bravarskih, stolarskih, vodoinstalaterskih i molersko-farbarskih radova/.

Iz dodeljenih sredstava planirana je i generalna opravka osobnog lifta u istoj zgradi.

U periodu februar-jul izvršeni su svi predviđeni investicioni radovi, tako da je u potpunosti utrošen ceo iznos od 6,000.000 dinara i zgrada Biblioteke i sve instalacije u njoj dovedene u normalno stanje.

Treba napomenuti i to da je bilo neophodno u periodu najvećih radova /od 20 februara do 10 marta/ da se Biblioteka zatvori za publiku. To je, bez sumnje, umanjilo broj usluga koje je Biblioteka pružila građanima Beograda, ali u konkretnoj situaciji drugog izlaza nije bilo. Inače, radovi su izvedjeni sukcesivno i uz maksimalno poštovanje normalnog radnog vremena svih službi Biblioteke.

Nova zgrada Biblioteke

Jedan od najvećih i najakutnijih problema naše Biblioteke jeste smeštaj bibliotečkog materijala, odnosno knjiga čiji je priliv svakim danom sve veći i veći.

U izveštaju Biblioteke za prošlu godinu izneto je da je, prema obaveštenjima kojima smo u to vreme raspolagali, na jednom sastanku predstavnika Urbanističkog zavoda Beograda i Zavoda za zaštitu spomenika kulture Beograda postignuta saglasnost o lokaciji za novu zgradu Biblioteke grada Beograda. Na tom sastanku odlučeno je da se nova zgrada Biblioteke locira na prostoru između ulica Knez Mihajlove i 7. jula /desna strana Knez Mihajlove ulice/.

Izgledalo je da je ovo pitanje - pitanje lokacije - bilo definitivno rešeno i da će se u vrlo kratkom vremenu pristupiti osposobljavanju terena za podizanje zgrade. Ovo tim pre što je Skupština grada Beograda odobrila Biblioteci, na ime investicija za pripremne radove, iznos od dinara 20,000.000.

Medjutim, Sekretarijat za prosvetu i kulturu Skupštine grada Beograda predložio je ove godine Biblioteci da se za njene potrebe, umesto podizanja nove zgrade, iskoriste objekti koji se nalaze na odobrenoj lokaciji, s tim da se na njima, s obzirom na njihov kulturno-istorijski značaj ne vrše bitne građevinsko-arhitektonske izmene.

Biblioteka grada Beograda obavestila je Sekretarijat "da je u principu saglasna sa predloženom lokacijom, s tim da se

uz korišćenje preadaptiranih istorijskih objekata nužno izgrade novi delovi koji će u potpunosti zadovoljiti programske zahteve savremene biblioteke".

Prema poslednjim obaveštenjima kojima smo raspolagali, trebalo je da se do kraja ove godine reši osnovno pitanje: da li će se u dogledno vreme podizati nova zgrada za Biblioteku grada Beograda ili će za njene potrebe biti adaptirana neka od postojećih pogodnih zgrada u Beogradu.

Rešenje ovog pitanja u što je moguće kraćem roku za nas je pitanje "biti ili ne biti". Naime, zbijanjem polica u magacinima i izdvajanjem multiplikata iz opšteg fonda, koja smo izvršili prošle godine i dogradnjom polica uza zidove magacina koja se sada vrši, misimo obezbedili potreban prostor za prinovu samo za još veoma kratko vreme. Posle toga, Biblioteka će biti prinudjena ili da nabavku knjiga svede u određene granice, ili da i dalje vrši planiranu nabavku ali s tim što bi novonabavljene knjige najvećim delom bile lagerovane i na taj način nedostupne korisnicima. S obzirom da naša Biblioteka, zahvaljujući svome sistemu pozajmljivanja knjiga, ima najveću frekvenciju i najveći broj korisnika od svih biblioteke u Beogradu, uključujući tu i naučne biblioteke sa mnogo bogatijim knjižnim fondovima nego što je to naš, ovakva preorijentacija bi neminovno izazvala opravdano negodovanje velikog broja građana našeg grada koji se koriste našim uslugama i koji Biblioteku grada Beograda smatraju delom svoje kuće.

Biblioteka grada Beograda, kao matična biblioteka za područje sreza Beograd, dužna je da pruža stručnu pomoć opštinskim bibliotekama. To je izričito navedeno u Zakonu o bibliotekama, kao i u njenim pravilima. Međutim, iz tog njenog položaja sreske matične biblioteke proizilaze izvesni problemi koji se ne mogu oceniti kao najpozitivniji.

Puna zapostavljenost samih biblioteka koja se odražava u izuzetno slabom finansiranju, pa otuda i izuzetno slaba nabavka knjiga, zatim nastojanja da se izvrši integracija nekih popularnih biblioteka sa drugim institucijama, dovode Biblioteku grada Beograda u situaciju da preuzme na sebe i propagandu knjiga na čitavom području sreza. Ovaj problem Biblioteka ne može sama da reši, odnosno ona će ga moći rešiti samo ako bude dobila bibliobus ili neko drugo vozilo koje bi joj omogućilo da planski i u određenom vremenskom

periodu stiže sa svojim knjigama i svojom aktivnošću na područja opštinskih biblioteka. Zbog toga je za Biblioteku grada Beograda imperativ ne samo zgrada, nego i bibliobus. U tu svrhu Biblioteka grada Beograda se obratila molbom Sekretarijatu za kulturu SR Srbije da joj se iz sredstava Fonda za unapredjenje kulturne delatnosti Srbije omogući nabavka jednog bibliobusa.

S druge strane pak, Biblioteka grada Beograda kao matična biblioteka ne samo da pruža stručnu pomoć svim popularnim bibliotekama, nego i obavlja njihove stručne i pravne poslove. Drugim rečima, Biblioteka grada Beograda je postala servis za pružanje i svih usluga i obaveštenja po pravnim, organizacionim, računskim, opštim i drugim pitanjima sa kojima se opštinske biblioteke suoče u svome radu.

Do danas, Biblioteka grada Beograda je nastajala da uvek izidje u susret i pruži svu pomoć popularnim bibliotekama, mada je to išlo nauštrb njenog radnog vremena, njenog rada i njenih rezultata rada. Zbog toga, procenjujući celokupne rezultate Biblioteke grada Beograda, treba uvek imati na umu da ona, pored ostvarenih zadataka u okviru svoje ustanove, ostvaruje i brojne zadatke za potrebe mreže popularnih biblioteka Beograda. Biblioteka grada Beograda im dakle omogućava da se one u većem stepenu okrenu svojim korisnicima i da na taj način ostvaruju i veći rad. Sama Biblioteka pak u takav svoj rad ulaže i vreme i sredstva, a ne beleži u svoj bilans rezultate koji se na bazi toga ostvaruju isključivo u opštinskim bibliotekama.

Upravnik BGB

6. јануара 1965. ИЗВРШЕНЕ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ПРИХОДА И РАСХОДА У 1964. години

парт. поз.	Наименовање позиције	Фин. план за 1964.	Остварено односно извр- шено у 1964.	Напомена
1	<u>П Р И Х О Д И</u> <u>Приходи од сопствене делатности и</u> <u>други самостални приходи</u>			
1-1	Приходи од накнада за услуге које врши установа	3.000.000	3.223.011	
1-3	Остали самостални приходи	599.951	549.842	
	Свега сопствени приходи	3.599.951	3.772.853	
2	<u>Дотације</u>			
2-1	Дотације из буџета	57.741.346	57.741.346	

парт. поз.	Наименовање позиције	Фин. план за 1964.	Остварено односно извр- шено у 1964.	Напомена
П Р И Х О Д И				
1	<u>Приходи од сопствене делатности и други самостални приходи</u>			
1-1	Приходи од накнада за услуге које врши установа	3.000.000	3.223.011	
1-3	Остали самостални приходи	599.951	549.842	
	Свега сопствени приходи	3.599.951	3.772.853	
2	<u>Дотације</u>			
2-1	Дотације из буџета	57.741.346	57.741.346	
	Свега дотације	57.741.346	57.741.346	
3	<u>Вишак прихода над расходима по Завршном рачуну из ранијих година</u>	720.703	720.703	
	УКУПНО ПРИХОДИ	62.062.000	62.234.902	
Р А С Х О Д И				
1	<u>ЛИЧНИ РАСХОДИ (45 служб.)</u>			
1-1	Плате и додаци (нето 39 служб.) доприноси	19.016.000 13.346.000	19.015.830 13.345.696	
	Свега плате и доприноси	32.362.000	32.361.526	
1-2	Хонорари (6 служб.) нето доприноси	950.000 350.000	913.547 322.464	
	Свега хонорари	1.300.000	1.236.011	
1-3	Накнаде за прековермени рад доприноси	350.000 250.000 600.000	300.432 272.212 572.644	
	СВЕГА ЛИЧНИ РАСХОДИ	34.262.000	34.170.181	
МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
2	ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ			
2-1	Режијски трошкови	3.600.000	3.445.561	
2-2	Путни и селидбени трошкови	500.000	454.966	
2-3	Замена инвентара	400.000	298.800	
2-4	Трошкови одржавања зграде и инвент.	700.000	691.809	
2-5	Трошкови осигурања зграде и сви остали оперативни расходи	1.800.000	1.764.621	
	СВЕГА ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ	7.000.000	6.655.757	
3	ФУНКЦИОНАЛНИ РАСХОДИ			
	<u>Трошкови производње, промета робе и вршења услуга</u>			
3-2	Плате и друга лична примања лица у привременом радном односу	300.000	233.879	
3-3	Услуге извршене од других	200.000	190.514	
	Свега парт.3- Функционалних расхода	500.000	424.393	
4	ОСТАЛИ ФУНКЦИОНАЛНИ РАСХОДИ			
4-1	Набавка књига и периодике	11.000.000	10.997.521	
4-2	Пропагандна делатност и репрезентац.	500.000	500.000	
4-3	Одељење за рад са поп. библиотекама	1.800.000	743.200	
4-4	Читаоница штампе	2.000.000	1.996.735	
4-5	Дејче одељење НЕВЕН	2.000.000	1.467.280	
4-6	Разни образци и огласи	930.000	916.094	
4-7	Допр. фонду за обнову и изгр. Скопља	570.000	506.484	
	Свега парт.4- Функционалних расхода	18.800.000	17.127.314	
	СВЕГА ФУНКЦИОНАЛНИ РАСХОДИ	19.300.000	17.551.707	
5	ИНВЕСТИЦИОНИ РАСХОДИ			
5-1	Долуна инвентара	1.500.000	1.500.000	
	СВЕГА ИНВЕСТИЦИОНИ РАСХОДИ	1.500.000	1.500.000	
	СВЕГА МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ	27.800.000	25.707.464	
	УКУПНО РАСХОДИ	62.062.000	59.877.645	
	Салдо на Жиро рачуну 31. XII 1964.		2.357.257	

Рачунопологач,
Б. Стевановић

М. Стевановић

Управник,
Олга Петрић

